

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૭૧૬ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ સ્ત્રી ઇતિહાસ

વિષય ૨ - ૩

શ્રીએ કહ્યું? આપણ પંદર મું વીસ રૂપિયા ખર્ચ કરશે તો હું કમુલ છું. પણ મારો મણી વજ્ર થાય તેવું જોઈએ. અને આજે જ જાત્ર કરી આપો અને દવા આપો તો બહુ સાર.

આથી બાવાજીએ કહ્યું! ચલ બચ્ચા દો તાંબેડા કળશીઆ લાવ ઇસકે પર અકેક શ્રીફળ મુક દે શીર હીવા ઝોર ધુપ કર દે. મેં તેરેક અબી જાત્ર દેના હું. ઝોર રૂપિઆ બી અબી જ ચહીએ ઇસકે લીધે તુમ રૂપિઆ લેકે આવ. મેં દવા તૈઆર કરતા હું. વો ખી દેયગા.

આથી તે સ્ત્રીએ રૂપિઆ તથા બે લોટા આપી; ખીજું સાહિત્ય તૈઆર કર્યું. અને બાવાજીએ ઝાળીમાંથી કશાની એક પડીકી વાળી અને આપી તથા એક નાડાછડીનો દોરો કાઢી બે ચાર ગાંઠો વાળી ધુપ દઈ આપ્યો. આ લઈ બાઈએ પોતાની પાસે રાખ્યો અને બાવાજી રૂપિઆ તથા બે લોટા, વળી ઉપરાંત હીમ દક્ષીણા પોતાને માટે જોઈએ એમ કહી એક સોનાની વીંટી લઈ ચાલતા થયા.

આ વાત તેની પડોશમાં જ એક બાઈ રહેતી હતી કે જેનું નામ સુલક્ષણા હતું. તે સાંભળતી હતી. તે બાઈ પતિવ્રતા અને સાચા આચરણ પાળનારી હતી. તેને આ બાઈની વર્તણૂક જોઈ દયા આવી અને આ બાવાને આમ ધુતી જતાં જોઈ તેણે પોતાના પતિને જાગૃત કરી બધી હકીકત કહી. અને તે બાવા પાસેથી તમામ માલ લઈ લેવા સૂચવ્યું, જેથી તેનો પતિ કે જેનું નામ પ્રાણલાલ હતું તે નિચે આવ્યો. અને તે બાવો જેવો પેલી સ્ત્રી કે જેનું નામ કશોરબાઈ હતું તેના ઘેરથી બહાર નીકળી પોળમાં થઈને બહાર નીકળવા જાય છે તેવો જ તેણે અટકાવ્યો. અને કહ્યું અરે મહારાજ તમે અત્યારે અરધી રાત્રે આ પોળમાં કેમ આવ્યા છો? ઉભા રહો. કારણ કહો નહિ તો પોલીસને સ્વાધિન કરવા પડશે.

ધુતારો કે જેણે બાવાનો વેશ લીધો હતો તે ચમક્યો અને બોલ્યો ક્યું બે બાઈ તુમકો કયા કામ હૈ? હમ બાવા લોક આહવ ત્યાં શીરે ઉસમે તેરા કુચ લીયા.

આથી પ્રાણુલાલે જાણ્યું કે તેને બરોબર ધમકાવ્યા સિવાય ખતો નહીં લાગે માટે બરોબર ઝાટકી કાઢવા પડશે. તેથી તેણે તેના હાથ પકડી કહ્યું કે કાઠ તારી ઝેળામાં શું છે અને તું અત્યારે આ કીશોરબાઈને ત્યાં તેના ધણીની બેર હાજરીમાં કેમ ગયો હતો સાચે સાચુ કહે નહિ તો અત્યારે મુલો સમજાવજે. એમ કહી બે ચાર થપ્પડ ચોઢી દીધી.

આથી બાવાબાઈ કાંઈ નરમ પડ્યા અને બોલ્યા બાઈ સાહેબ હું ગનીબ સાધુ છું અને આપને જે આમાંથી કાંઈ જોઈએ તો લ્યો એમ કહી બે લોટા આપ્યા. પણ પ્રાણુલાલે માન્યું નહિ અને ફરી બે ચાર થપ્પડ લગાવી કે તેં જે લીધું હોય તે ખાતું લાવ નહીં તો મરી ગયો સમજાવજે જેથી બાવાબાઈ કીશોરબાઈને ત્યાંથી આણેલી વીંટી, પંદર રૂપિયા અને બે લોટા સર્વ પ્રાણુલાલને આપ્યું. અને કહ્યું કે હવે બાઈ સાહેબ મહેનતે જવા દો હું ફરી આ પોળમાં કાંઈ વખત નહિ આવું, તેથી તેને જવા દીધો અને પ્રાણુલાલ સર્વ ચીજો ધરમાં મુકી સૂઈ ગયો.

બીજે દિવસે સુલક્ષણા કીશોર બાઈને ત્યાં ગઈ અને કહ્યું કે બેન કેમ તમે કાંઈ જાણતાં નથી. કેમ આપના પતિ શાંતિલાલ કમારે આવવાના છે. એમ સાધારણ બેંગાર વાગેો ફરી અને પછી કહ્યું કે બેન ! વાઈ મારે આ મારા પતિને વશ કરવા છે માટે જે કાંઈ ઉપાય હોય તો બતાવો કે તે મારી પાછળ અને પાછળ જ બમે. કીશોર બાઈએ જરા આચક્ષે ખાતાં કહ્યું. બેન ઉપાય તો છે અને તે ઉપાય કરે તો આપના ધણી આપની સેવામાંજ રહે અને વશ થાય. જેથી સુલક્ષણાએ કહ્યું બેન ! તમે જે તેવો કાંઈ ઉપાય અજમાવ્યો હોય તો મહેનતે બતાવો હું જરૂર તે ઉપાય કરીશ. આથી કીશોર બાઈએ રહ્યું. બેન જે કાંઈને કહો નહિ તો કહું સુલક્ષણા કહિ મારે પોતાને તે ઉપાય કરવો છે તો હું વળી કાંઈને કહેતી હજી કંઈ માંડાંધયાં ! જેથી કીશોરે ગઈ રાતની બાવાની, જંગની

અને દવાની વાત કહી. આ સાંભળી સુલક્ષણાએ તે જાન તથા દવા માગી જે કીશોરબાઈએ ખતાવી તે જોઈ કેટલીક વાર અચાર કરી સુલક્ષણા બોલી આજ ઉપાય પુરૂષને વશ કરવાનો છે? કીશોરબાઈ કહે હા, આ દવા ખવરાવવાની છે અને આ દોરો ધ્રુપ હાં મારી કાઢે બાંધવાનો છે જેથી મારા ધણી વશ થશે અને હું કહું તેટલું જ કહ્યું કરશે એવું તે મહારાજે કહ્યું છે.

સુલક્ષણાએ કહ્યું કાંઈ આપવું પડે છે ખરૂં કે ?

હા. પંદર વીશેક રૂપિયા ખર્ચ થાય છે. પણ તે બધી રકમ ધર્માદામાં તે મહારાજ ખર્ચી નાંખે છે અને તેથી આપણને પુનઃ થાય છે, કીશોર બાઈએ કહ્યું.

પણ આ દવા તો સોમલના જેવી છે. તે ખાય તો ધણી મરી જાય તેનું કેમ. સુલક્ષણા બોલી.

શું કહો છો સુલક્ષણા જેન એમ તે હોય એ દવા સોમલ હોય નહિ એ તો પુરૂષને વશ કરવાની દવા છે, કીશોર બોલી.

જે તમને ખાત્રી ન પડતી હોય તો આપણે ખાત્રી કરીએ લાવો તેમાંથી એક રતિભારજ આપણે આ કુતરાને બાજરીના રા-ટલામાં ખવરાવીએ જે તે મરી જાય તો તો ખરૂં સુલક્ષણાએ કહ્યું.

કીશોર કહે છે હા. તો તો ખરૂં. એમ કહી એક બાજરીની ચાંનકી એક રતિભાર સોમલ નાંખી બતાવી અને તે કુતરાને ખવરાવી પાંચેક મીનીટ થઈ નહિ હોય તેવામાં તો તે કુતરૂં તરફડી અને બોંબ પર પડ્યું અને મોઢે શીશુ આવી મરવાની તૈયારી કરવા લાગ્યું.

સુલક્ષણાએ કહ્યું કેમ જેન આતે પુરૂષને વશ કરવાની દવા કે મારી નાંખવાની દવા. જુઓ આ કુતરૂં હમણાંજ મરી જશે. લાવો તેને ઝેર ઉતારવાની દવા પાછાં. એમ કહી ઝેર ઉતારવાની દવા પાછીમાં નાંખી કુતરાને પાછાં અને ઉપર ટાકું બાણી રેલ્યું તથા બીજા કેટલાક ઉપચાર કર્યા જેથી જે કલાક પછી તે કુતરૂં શુદ્ધીમાં આવી ઊભું રહ્યું.

જુઓ બેન. આતો જલ્દી વશ કરવાની હવા નહિ પણ મરી કરવાની હવા આપી તે આવો તમને ધુતી ગયો. વાર શું શું લઈ ગયો છે તે તો કહેઃ સુલક્ષણાએ કહ્યું

દીશોરખાઈ કહે. એતો રડ્યો પંદરેક રૂપિયા રોકડા, એક સોનાની વીંટી અને બે તાંબાના લોટા એટલું લઈ ગયો છે તે આપણા ગામની બાગોળે એક મહીનાથી પડ્યો છે અને હજી રહેવા નો છે, હમણાંજ જઈ તેની ખચર લઈ છું. હાથ હાથ બેન આતો ધુતી ગયો. અને આ હવા જો આપી હોત તો મારા ધણી મરી જાત અને હું વિધવા થાત.

સુલક્ષણા કહે એતો ક્યારનોયે જતો રહ્યો હશે અત્યાર સુધી તે હોય બલે તપાસ કરજો. જો મળે તો સાફ પણ બહુન હવે કોઈ વખત આવું કામ કરશો નહિ આતો હીક છે. રૂપિયા ગયા તેને તો કોઈ પુછતું નથી પણ ધણી જાત ત્યારે તમે શું કરત. આજ કાલ જોવા ધુતારા ધણા થયા છે કે જે આવાને આવા સાધુતા વેશ લઈ અને ધણી બોળી સ્ત્રીઓને દગી જાય છે કોઈને ધણી વશ કરવાની, કોઈને પ્રજા થવાની, કોઈને પેસા મેળવી આપવાની અને એવી ને એવી જ નકામી આશાઓ આપી અને હજારો રૂપિયા ધુતી જાય છે. પણ તેવા કિસ્સા ડાહ્યા માણસો બરોસો રાખતા નથી અને એવી આધા આખડી અને હવાઓ તેતો લોકોને ધુતવાનાજ ઉપાયો છે.

જુઓ તમારી માફકજ પેલી બિચારી સવિતાને પણ એક આવો ધુતી ગયો હતો. તેને તાંબાનું સોનું કરવાની લાલચ આપી હતી અને એક દીવસ કોંઈક વાલ તાંબાને બદલે વાલ સોનું આપેલું તેથી તે લલચાઈ અને પોતાને ઘેર આણી એક તાંબાનો ચર સોનાનો કરવાનો કહ્યો. આવે કહ્યું હા. ઘેર આવી એક બઠ્ઠી સળાવી એક ચર ડાટ્યો અને તે બાંધને કહ્યું કે જોટલું સોનું તું આપશે તેથી ચાર ગણું સોનું બનશે, જેથી તે બોળી સવિતાએ પોતાની છસો સાતસો રૂપિયાની જથ્થાસો આપી. બાવાએ બઠ્ઠી સળાવી.

અને આખી રાત બેઠાં પેલી જાણસો પોતાની કુંવડીમાં ધાલી ઉપર પાણી ફેડી સવારમાં જાગર જવાનું નામ દઇ ગયો તે હવે આવશે. સવિતાએ બહી બોલી તો સોનું ને તાંબુ કશું ન મળે પણ રાખોડી મળી. તપાસ કરી પણ બાવો મળ્યો નહિ અને રડતાં રહ્યાં.

આ પ્રમાણે તેવા હુતારાએ ધણી સ્ત્રીઓને અને એવા નબળા મનના લાલચુ પુરુષોને પણ છેતરેલા છે માટે હવે તેમના ઉપર બ-
રાંસો રાખવો નહિ.

ધણીને વશ કરવાને માટે આપણે જ પ્રથમ ધણીને વશ થવું જોઈએ. ધણીની મરજી તેજ આપણી મરજી ધણી કહે તેજ કરવું તે કહે તેથી વિરૂદ્ધ વર્તન કરવું નહિ અને તેના તાબે રહેવું એજ ધણીને વશ કરવાનો ઉપાય છે તે સિવાય બધાં ફેંદાં છે.

જુઓ લલીતાએ પોતાના ધણીને શી રીતે વશ કર્યો તે કહું છું સાબળજી. અને તેના પ્રમાણે તમે પણ કરશો તો જરૂર તમારા ધણી તમારે વશ થશે.

લલીતા દરરોજ સવારમાં ચાર વાગે ઉઠતી અને પોતાનો પતિ ઉઠે તે પહેલાં તો પોતે ઉઠી સ્નાનાદિથી પરવારી પતિને પાણી આપી સ્નાન કરાવી પુજના સાહિત્ય તૈયાર કરી આપતી પછી રસોઇ કરી પતિને જમાડી પતી જમ્યા પછી જમતી અને પતિના સર્વ કાર્યમાં પોતાથી બનતી મદદ આપતી પતિ જે આજ્ઞા કહે તેજ કરતી પતિની મરજી વિરૂદ્ધ એક પણ કામ કરતી નહિ અને પતિ એજ પરમાત્મા છે એમ માની પતિની પૂજા કરી ચરણામૃત લેતી. અને દરેક વાતે પતિની મરજીને આધિન થઇ રહેતી તેના કબ્જા ઉપરાંત એક પણ કામ કરતી નહિ અને દરેક રીતે પતિ શી રીતે પ્રસન્ન થાય તે શોધતી ધણીની રજા સિવાય એક પણ વ્રત કરતી નહિ, તેમજ પોતાના પતિની મરજી સિવાય પોતાને પીયર પણ જતી નહિ. કોઇ દિવસ પતિના સામું ઉંચે ચાબડે કે કોષ કરીને બો-
લતી નહિ. તેમ મોં ચઢાવતી નહિ. પોતાના ધણીના ગુણનુંજ જેને તેને કથન કરતી હતી પણ ધણીના એક પણ દોષની કે અવગુણની

વાત ઠાંધને મેંઢે કરતી નહિ, અને દરેક રીતે પોતાના પતિની ધ્વજાને આગ્નિન થઇ અને રહેતી હતી.

પોતાના સ્વામિના જેવા ઉચા નિયમોને આચરતી હતી. પોતાના સાસરીમાં તરફ પૂજ્યભાવ રાખતી હતી અને જેવી રીતે પોતાના મા આપના સેવા કરે તેવી રીતે પોતાના સાસુ સસરાની સેવા કરતી. કોઈપણ દિવસ એક જરા પણ દુરાચરણ સેવતી નહિ ઉત્તમ પ્રકારના ભોજન કરવાના પદાર્થોને જાણતી હતી. તેમજ કોઈપણ પદાર્થની આજ્ઞા વડે દુરાચરણોમાં પ્રવેશ કરતી નહિ, કોઈપણ માણસને ઘેર ખાસ કારણ સિવાય અને તે વળી જે કારણ હોય તોપણ ધણીની રૂબ સિવાય જતી નહિ. પારણ કે ઝરખે લબી રહેતી નહિ. પોતે પોતાના ધણી સિવાય પારકા પુરુષ સાથે બોલતી નહિ,, અને પતિને આગ્નિન થઇ અને વર્તતી હતી. અને પોતાના પતિવ્રત ધર્મને પળી પતિની બક્તિ કંતી હતી અને આથી તેનો પતિ તેના ઉપર પ્રસન્ન રહે છે. અને લલિતાથી તેનો પતિ હમેશ સુખમાં દિવસો ગાળે છે. તથા તેનો પતિ તેને વશ થઇને રહે છે એમ કહીએ તોપણ ચાહે, માટે તમારે પણ જે તમારા પતિને વશ કરવા હોય તો લલિતાના જેવું વર્તન રાખશે તો તમારા પતિ તમારે વશ થશે

કિશોર બાઈ કહે--એ ખરૂં પણ હું ગમે તેટલું તેમને તાબે રહું અને ગમે તે કંઈ તોપણ એ મારા ઉપર ગુરસે થયા સિવાય રહેતાજ નથી, અને હું જેમ જેમ નરમ થતી જઈશું, તેમ તેમ એ મારા ઉપર વધારે વધારે સ્વાર થતા જાય છે. તેનું કેમ કરવું.

સુલક્ષણા કહે--જે તેમ કરે તોપણ તમારે સહન કરવું. તે ક્રોધ કરે તો તમારે નેમની આડી માગવી, અને તે કહે તેમ કરવું તે કદાચ ખોટી આજ્ઞા કરે તોપણ તે ઉઠાવવી, અને એ કહે તેમજ કરવું આ પ્રમાણે તમે થોડા દિવસ કરો કે જેથી તમને ઘુરત જનજીવો કે કેવો શાન્દે થાય છે.

આવા ધુતારને તે પેસવાજ દેવા નહિ. તમારા જેવી ધણી સ્ત્રીઓ તેનાથી ઠગાય છે. હમણાંજ તમારી પેઠે આ સાચેના રૂળી.

આમાં પેલા મકનની સ્ત્રી ચંચળને એક આવો પ્રજા થવાની બાંધા
આપી પાંચ સાત રૂપિયા લઈ ગયો હતો. પણ તે બધું નકામું પૈ-
સા પાણીમાં ગયા અને બધા રહ્યાં એવાને એવાંજ, માટે એવી સા-
લચથી કાંઈ દિવસ રસાવું નહિ હવે મોડું થયું છે માટે તમે જાવ
જો પેલો આવો મળે તો તપાસ કરી આવો હું પણ જઈ છું, વળી
કુરસદ હશે તો કાલે મળાશું.

આમ કહી સુલક્ષણા પોતાને ઘેર ગઈ અને કીશોર બાઈ મા-
મમાં આવ્યાને શોધવા નીકળી બાગોળે ધર્મશાળામાં જોયું બીજી ઘણી
જગ્યાએ જોયું પણ કાંઈ પત્તો મળ્યો નહિ. આખરે ઘેર આવી.

ઘેર આવતાં રસ્તામાં શાંતા અને નરહરનું યુદ્ધ થતું હતું તે
જોવા વચ્ચે હબી રહી શાંતા કહે છે હવે તો તમને પચાસ રૂપિયા
મળે છે મારે માટે કાંઈ એકાદ બે જથ્થા કરાવો. જુઓ આ લો-
હાની સ્ત્રીઓ કેવા હજાર હજાર રૂપિયાના દાગીના પહેરે છે અને
મારી પાસે તો વાલની વીંટી પણ નથી તમને જ્યારે કહીએ છીએ
ત્યારે તમે કશું ગણકારતા નથી માટે ગમે તેમ કરી હાલમાંજ
મૂળે એક કઠી કરાવી આપો. આ સાંભળી નરહરે કહ્યું જથ્થા
કરાવવાનો તો મારો પિયાર છે પણ શું કરું. હજુ દેવું બહુ છે તેથી
બધો પગાર ખર્ચ કાઢતાં દેવામાં જરો પડે છે. દેવા વાળાને ન
આપીએ તો બારણે લાંબવા બેસે માટે તેનું પહેલું ચુકવી પછી આ
પણે જથ્થા કરાવીશું.

આ સાંભળી શાંતાનો મીઠાજ ગયો અને બોલી શું દેવાવાળા
તમારા બાપાને આપવા છે અને મારી કઠી કરાવવી નથી શું હજુ
પણ હું આવળીઆ જેવી કોટ લઇને રૂં મહારે તો આજને આજ
કંઠી થાય તોજ આવ્યા કરું નહિ તો હાથે કરી લ્યો. અને જમો.

નરહરે કહે છે. તને હું ધીરે રહી કહું છું પણ તું માનતી
નથી માટે જ હવે જથ્થા કરાવતો હમણે તે પણ નહિ કરાવું. હ-
વમયે કહીએ છીએ કે દેવું પતી ગયા પછી જથ્થા કરાવીશું
ત્યારે આજા કરે છે સાલી તારાંતો નસીબમાં જુતીયાં જ છે હર-

શેજ કંકાસ કરીને બેસે છે ઝટ રસોઈ કર મહારે ઓઢીસમાં જવાનું મોકું થશે

શાંતા કહે છે બળા તમારી ઓઢીસ અને તમને પણ થું કહું. મારે શા કામની છે તમારી ઓઢીસ, અને કંકાસ તો તમેજ કરો છો જથ્થેસો કરાવતા હોનો કાંઈ કંકાસ ચાપ નહિ મોઠ કું રાંડ તમારે પાલવે પડી સુખી થઈ નહી એમ કહી રડવા માંડ્યું અને રસોઈ કરવા ઉઠી નહિ

આથી નરહરનો પીતો વધારે ગરમ થયો રાંડ હરામખેર ક્યારના કહીએ છીએ પણ માનતી નથી એમ કહી બે ચાર થપડો તથા ભાતો લગાવી દાધી જેથી શાંતા “ઓ બાપરે ઉહુ છું” કહી ઉઠી અને રસોઈ કરવા લાગી.

વાચક જોયું સ્ત્રી કળવણીના અભાવે થતાં પરિણામ આ બધી બઢાઈ કીશોર બાઈએ જોઈ અને પોતે મનમાં વિચાર કરતી ચાલી કે ઘેર ઘેર માટીના ચુલા છે. જ્યાં જઈ ત્યાં એનું એ. પણ આ સુલક્ષણ બેન તો કાંઈ જુદુંજ રતન છે. તેમને ત્યાં તો કાંઈ દિવસ કંકાસ થતો નથી અને તેમના પતિ તેમના કલ્યા પ્રમાણે જ વરતે છે. માટે હવેથી તે કહે તેમ કહું તો માફ પણ કામ થશે અને મારા પતિ પણ તેમના પતિની માફક મારે વશ રહેશે. આવા વિચાર કરતી ઘેર આવી.

બીજે દિવસે સુલક્ષણાને ત્યાં પોતે ગઈ અને નરહર તથા શાંતાની લડવાડ ની વાત કહી અને કહ્યું કે બેન મને તો તમારી વાત બહુ ગમે છે. માટે તમેજ મારાં પરમેશ્વર! હવે તમે કહેશો તેમ કરીશ જુઓને કાલે પેસો બાવો માફ ત્રીસ પાંત્રીસ રૂપિઆનું પાણી કરીગયો. મેં બહુએ તપાસ કરી પણ મળ્યો નહિ.

હશે પરમાત્માએ ધાર્યું હશે તે થશે. હવે કાંઈદિવસ એવા બાવા કુતારાનો બરેસો રાખીશ નહિ. અને તમારા કલ્યા પ્રમાણે મારા

પતિ આવ્યા પછી તેમની આજ્ઞાને આધન થઈ વરતીશ માટે આવ
પણ કાંઈ એ બોલ કહો તો સાઈ

સુલક્ષણા કહે બેસો બેન. કહું છું, વાઈ પેલો બાવો તમારી
ત્રીસ પાંત્રીસ રૂપિયાની મતા લઈ ગયો છે તે તમને મળે તો મને
કાંઈ આપશો.

કિશોરી કહે:-વાલ વાલ. જે તે પાછું મળે તો તમારા જેવાં
બીજાં કાંઈ નહિ. તમે એને બોળાકાદો અને આવેતો એનેતો પુરો
જ કહો. મારા રહેયે મારા ધણીને મારી નાંખવાની દવા આપી! બેન
જેનમે તે મતા લાવી આપેતો તમને તેમાંથી અર્ધો અર્ધો આપુ.

સુત્રથીણા કહે બાવો તો જતો રહ્યો તેણે તમને ઝેર આપ્યું
તેમાં તેનો શો દોષ! તેને તમે બોલાવી લાવ્યાં, હલટા પૈસા આપ્યા,
અને ધણીને વશ કરવાનો (મારી નાંખવાનો) ઉપાય લીધો તેમાં
તેનો શો વાંક. અને જોયું ધણીને મારી નાંખવાની દવા આપે તેને
તો ત્રીસ પાંત્રીસ રૂપિયાની મતા અને હું ધણીને વશ કરવાનો
ઉપાય બતાવું તો મને તો અર્ધી રકમ. વાલ તમે પણ ખરાં

કિશોરબાઈ કહે હવે બહુ થયું બેન બાવાનો દોષ નહિ પણ
મારો દોષ હવે થયું અને જે તે લઈ ગયેલો બધી મતા પાછી
મળે તો તેમાંથી અર્ધી તહિ પણ બધી મતા તમને આપી દઉં
પછી કાંઈ. હવે તો મ્હને મારા ધણી.. વશ કરવાનો ઉપાય તમે
જ બતાવો.

સુલક્ષણા કહે બેન તમારી કાંઈ મતા જોઈતી નથી પણ હું
કહું તેટલું તમારે પાળવું પડે જે પાળો તો તમારી તમામ મતા
લાવી આપું.

કિશોરબાઈ કહે ખુશીથી તમે કહેશો તે બધી વાત પાળાશ.
આથી સુત્રક્ષણા ઘરમાં ગય અને પેલા સાધુ પાસેથી પોતાના
પતિએ ખુંવાવી લીધેલી કિશોરબાઈની તમામ બીજે તથા રૂપિયા
લાવી અને કિશોરબાઈને આપ્યા.

આથી કીશોરી સહુ સહુ થઇ મર્ધા અને કહ્યું કે જેન આ બધી ચીજોને તમારે ત્યાં ક્યાંથી. મેં તો બાવાને આપી હતી અને તે તો જતો રહ્યો. છતાં તમે તેની પાસેથી શી રીતે મેળવીતે કહો.

પછી સુલક્ષણાએ રાતની બધી વાત કહી, જે સાંભળી કીશોરી તેનો ઉપકાર માનવા લાગી. અને હવે પોતે આપ કહેશો તે પ્રમાણે જ પતીશ એવી પ્રતિજ્ઞા લીધી.

પછી સુલક્ષણા બેઠી, જેન જુઓ એક વખત હું મારા પીય-રમાં રહેતી હતી તે વખતે મારી પડેશમાં સાવિત્રી જેન કરી એક જુદી સ્ત્રી રહેતાં હતાં અને તેમને અમો કાકી કાકી કહેતાં હતાં તે સ્ત્રી એવાં તો ઉત્તમ વર્તનવાળાં હતાં કે અમે તેમના જેવું વર્તન શી-ખવાને બાબ્યશાળા થતાં હતાં, તેઓ હમેશાં પતિની આજ્ઞામાં જ રહેતાં તથા સદા પ્રસન્ન રહેતાં હતાં, તે એટલી વયનાં હતાં તો પણ ધરનાં પાત્રોની તથા ખીજાં સર્વ પદાર્થોની ઉત્તમ પ્રકારે વ્યવ-સ્થા રાખતાં હતાં. ધરમાં કોઇ પણ ચીજ ખગડતી નહિ. દરેક પદાર્થો ધરમાં એવી વ્યવસ્થાથી ગોઠવતાં હતાં કે જેનારને એકદમ આનંદ થતો. વળી આવકના પ્રમાણમાં કોઇક ખચાવ કરી ખર્ચ કરતાં પણ ખીજની માફક ઉડાઉ સ્વભાવ રાખતાં નહિ. અને સદા પતિની સેવામાંજ તત્પર રહેતાં. સાચું સસરાને પગે લાગી સદા માન આપતાં હતાં.

પોતાના પતિનું કલ્યાણ કરવામાં એટલે પ્રિય કરવામાં અને પતિના ચિત્તને પ્રસન્ન રાખવામાં અને તેમનું હિત જાળવવામાં સાવચેત રહેતાં. હમેશાં સદાચાર પૂર્વક વર્તન કરી મનોવૃત્તિનો નિ-શંક કરી ઇન્દ્રિયોનો જય કરતાં હતાં.

હમેશાં તે પોતાના પતિના રક્ષણમાં રહેતાં કોઈ દિવસ પતિથી દૂર કે નિયોગમાં રહેતાં નહિ. કદાચ પતિથી વિયોગમાં રહેવું પડ

તું તે પોતાના માળાપ, સાધુ સસરા કે બાધ અને પુત્રના રક્ષણમાં રહેતાં.

અને વિયોગમાં નાના પ્રકારની રમત ગમત રમતાં નહિ ઉત્તમ વચ્ચાલંકાર પહેરતાં નહિ કોઇ દિવસ વડીલની આજ્ઞા સિવાય ખાસ પ્રયોજન હોય તોપણ પારકા ધર્મમાં જતાં નહિ.

અને આવું ઉત્તમ વર્તનશાળી તે સાવિત્રીબાઇનું અમે સર્વ સહીયણીઓ અનુકુળ વર્તન કરતાં હતાં.

તે વખતો વખત અમને કહેતાં હતાં કે:—

શ્રી જાતીએ હમેશાં પતિના તાળામાં રહેવું શ્રીઓને ઉપવાસ કે નાના ધર્મ કાર્યોથી પણ સ્વર્ગ મળતું નથી પણ માત્ર પતિના પુજનથી સ્વર્ગ મળે છે માટે દરેક શ્રીએ હમેશાં પતિની પુજા કરવી જોઈએ. અને પતિની ઇચ્છાનુમાર વર્તવું તાણીને બોલવું નહિ પણ કોમળ સ્વરે બોલવું. પતિની સમક્ષતા સિવાય અન્ય પુરુષ સાથે બોલવું નહિ.

શ્રીને પતિએજ પ્રિયવસ્તુ છે. એજ પરમાત્મા છે એજ સાચો મિત્ર છે અને સર્વ વાતે એજ આપણું હિત કરનાર છે માટે તેને પોતાના પ્રાણ કરતાં પણ વિશેષ વ્હાલો ગણવો. અને તેની આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તવું.

પતિ ગમેતેવી બોલવાળો હોય તોપણ તેના ઉપરજ પ્રેમ રાખવો તેના સિવાય શ્રીઓને તરવાનું એકપણ બીજું સાધન નથી. માટે તેની ઇચ્છાને તાણે રહેવું. અને પતિપ્રેમ સંપાદન કરવાને માટે આતુર રહેવું કોઈ દિવસ અરાગ્ય વર્તન કરવું નહિ. પતિનો કોઈદિવસ તિરસ્કાર કરવો નહિ, કે તેને ધિક્કારવો નહિ કારણ ગમે તેવો તોય પણ આપણો પતિ. આ જગતમાં પતિની ભક્તી કરવાથી જ જોઈએ તે મળે છે. પૂર્વે આપણામાં અનસૂયા, દમયંતી, સાવિત્રી અને એવીજ બીજી ઘણી શ્રીઓ થઈ ગઈ છે તેઓએ પોતાના પતિવ્રતના મહા-

તમથી ત્રિશોકને આજી નાંખ્યું હતું. સાવિત્રીએ પોતાના પતિવ્રતના પ્રતાપથી પોતાના પતિનું મૃત્યું અટકાવ્યું હતું.

વળી ક્યમંતિ અને સિતા કે જેમણે પોતે સજ્જાણી હોવા છતાં સુખ વૈભવો મુકી પોતાના પતિસાથે જંગલમાં દુઃખ વેઠવા નીકળ્યાં હતાં, અને એવું અસહ્ય દુઃખ વેઠવા છતાં પણ પોતાના પતિની ભક્તિ કરવામાં અદ્રઢ રહ્યાં હતાં અને પતિને સુખે સુખ અને પતિને દુઃખે દુઃખ વેઠ્યું હતું. માટે તેમના જેવું વર્તન દરેક સ્ત્રીએ આચરવું જોઈએ કોઈ દિવસ ખરાબ સોજત કરવી નહિ પણ આપણા જેવાજ વર્તનવાળા સ્ત્રીઓની સાથે એસવું.

વળી એક વખત અમો નાનાં હતાં ત્યારે અમારી બેનપણી કુમુદા કરીને હતી, કે જે નિરંતર પતિની ભક્તિમાં તલ્લીન રહેતી હતી અને પોતાના પતિની દરેક પ્રકારે મરજી સંપાદન કરતી હતી તેનું વર્તન હું તમને કહું છું.

તે દરરોજ સવારે ચારવાગે ઉઠતી. દાતણ પાણી અઝોટ કરી ગળીને ઉનું પાણી મૂકતી પછી ધરમાં પુંજે કચરોવાળા વાસણમાંજ પાણીનાં વાસણ વીંછળી પાણી ગળતી પતિ ઉઠે તેને દાતણ પાણી આપી સ્નાનાદિક કરાવતી અને પુજનાં સાહિત્યો તૈયાર કરી આપતી પતિ પૂજા કરે તે દરમિયાન પોતે પણ ઇષ્ટાનુસંધાન કરતી હતી, અને પછી અનાજ વીણી ઝાટકી, સાચ કરેલાં વાસણમાં કંટેવાળો કરી રસોઇ તૈયાર કરતી. પતિ પૂજાથી પરવારે ત્યારે તેમનું પૂજન કરી ચરણા-મૃત લઇ આરતી ઉતારતી હતી. અને પછી પતિને જમાડી પોતે જમતી, કોઇ પણ દિવસ તે પતિના જમવા પહેલાં જમતી નહિ તેમ ઉઠ્યા પછી ઉઠતી નહિ. સાસુ સસરાની આજ્ઞા માન્યા કરતાં પણ અધિક પાળતી અને દરેક રીતે પતિ પ્રસન્ન રહે તેમ કરતી. તે પતિને પ્રજા તરીકે માનતી હતી પતિની પૂજા આશરિત કરતી હતી અને હમેશાં પતિ સેવામાં તલ્લીન રહેતી.

માટે તમે પણ તમારા પતિને પરમાત્મા તરીકે માનો, તેની મરજી સાચવો અને તેની મરજી વિરૂદ્ધ એક પણ કાર્ય ન કરો. જુઓ પછી તમારો પતિ તમારે વશ થાય છે કે નહિ.

આ પ્રમાણે અમને કેટલોક બોધ આપતાં અને તે પ્રમાણે વરતી અમેએ આ સંસારમાંથી કલેશનો સમૂળગો નાશ કર્યો છે. માટે એન જો તમે પણ આ પ્રમાણે વર્તશો તો જરૂર તમારા પતિ તમારે વશ વર્તશે. સુલક્ષણાએ કહ્યું.

કિશોરબાઈ કહે છે. એન સુલક્ષણા આજે તમેએ મ્હને જે ઉપાયો બતાવ્યા છે તે ખચીત હું કરીશ, પરમેશ્વર તમારું સાચું કરે. બા ? મારાથી તમારો ઉપકાર વિસરાય તેમ નથી. તમે જે જે વાતો કહી તે બધી વાતો મ્હને એવી ગમી ગઈ છે કે જો તે દરેક સ્ત્રી પાળે તો પછી તેમને મારી માફક બાવા, સાધુ અને ધુતારાને બોળવા ન પડે. હું આજની શીખેલી હવે કાંઈ દિવસ તેવા લોકોને ઉમરે ચઢાવું નહિ.

બા ! તમારો તે શો ગુણ માનું અને તમને શું આપ્યું. તમે તો મારો જન્મારો સુધાર્યો એમ કહીએ તો ચાલે.

સુલક્ષણા કહે છે. કાંઈ નહિ જ્ઞેન તમેને મેં જે આ બધી વાતો કહી તે પ્રમાણે વર્તશો તો હું લાખ રૂપઆ મળ્યાં સમજીશ.

જુઓ એમાં પરતાવો કરવા જેવું નથી. વગર કેળવણી પામેલી બધી સ્ત્રીઓ તમારાજ જેવી હોય તેમાં નવાઈ નહિ. હું પણ તેવી હતી પણ જ્યારે જાણ્યું ત્યારે સુધર્યો હવે તમેપણ સુધરશો.

સ્ત્રીને કેળવણી અપાતી હોય તેની સાથે સ્ત્રીની નિતિ રીતીની અને ધાર્મિક કેળવણી પણ અપાતી હોય તો જ સ્ત્રીઓ સુધરે, સ્ત્રીઓ સુધર્યાં સિવાય આપણો વિજય મેલો મુશ્કેલ છે.

જુઓ સ્ત્રીઓ કેળવણી નિતિવાન, સદ્ગુણી અને બચેલી હોય તો પોતાનાં છોકરાં કે જેમને ઘણો વખત માતાના સહવાસમાં રહેવાનું હોય છે તે સુધરે તેમનાં બચાવે અને નાનપણમાંથી જ જેમ કુમળા જાડને જેવી રીતે વાળવું હોય તેવી રીતે વળે તેમ બાળકોને નાનપણમાંથી જ નીતિનું તથા ધાર્મિક શિક્ષણ આપે અને અનિતિમાં જતાં અટકાવે તો હાલ જે ઘણી ખરી અનિતિમાન પ્રજા જોવામાં આવે છે તે જોવામાં ન આવે. માટે સ્ત્રીની કેળવણીની ખાસ જરૂર છે અને તેની સાથે તેમને ધાર્મિક તથા નિતિ રિતીની કેળવણી આપવી જોઈએ કે જેથી તમારા જેવી સ્ત્રીઓને ફસાવાનો વખત આવે નહિ. જુદેન હવે વખત બહુ થયો છે માટે જાહેર છું, મારા કલ્યાણ પ્રમાણે વર્તશો તો સહ સારાં વાનાં થશે.

આમ કહી સુમક્ષણ પોતાને ઘેર ગમ્મ અને કીશોર બાઈ પોતાને કામે વળગી.

કેટલાક દિવસ પછી શાંતીલાલ પરદેશથી ઘેર આવ્યો. અને જે વખતે કીશોર બાઈએ તેની સાથે ઉત્તમ રીતે વર્તવા માંડ્યું તેની આશ્ચર્યમાં જ રહી તેની મરજી ઉઠાવવા લાગી જેથી શાંતીલાલ તેના ઉપર ખુસ થયો અને તે પણ તેની મરજી ઉઠાવવા લાગ્યો. એ પ્રમાણે બંને જણ પછી હળી મળીને રહેવા લાગ્યાં અને કલેશ કંકાશ મટી જઈ ખરા સુખનો આનંદ ભોગવવા લાગ્યાં.

ફક્ત જુજ કોપી શીલીક છે. વહેલો તે પહેલો.
 દરેક માણસને હમેશાં પાસે રાખવા લાયક વિદ્યા-
 નોથી વખણાયેલ લોકપ્રિય.

કાયદાનો શિક્ષક.

યાને ફાજદારી રેવન્યુ

અને દિવાની કાયદાનું જુથ.

કે જેની એક વર્ષમાંજ પંદરસો કોપી અપી ગઇ છે. હવે જુજ કોપી શીલીક છે તેમાં દીવાની, ફાજદારી અને રેવન્યુ (મુદતી) તમામ કાયદાઓ આવી જાય છે વળી જે કાયદામાં પ્રવીણ અને અનુભવી વિદ્વાન અમલદારો અને સજ્જનોના ઉચા અભિપ્રાયો ધરાવે છે. જે રૂ. ૧૦૦ અર્થતાં ન મળે તે માત્ર રૂ. ૫ નીજ કિંમતે આપવામાં આવે છે. કાયદો જાણવાની દરેક માણસેની ફરજ છે, કાયદાનું અજ્ઞાન એ દેખીતી આપે અઘાપા જેવું છે. અને આ પુસ્તકથી દરેક માણસ તમામ કાયદાનું જ્ઞાન મેળવી શકે છે. જુદા જુદા કાયદા અને તે આ પુસ્તકમાં આવેલા તમામ જુદા ખરીદવા જાય તો ઘણું અર્થ થાય તેમ છે. અને વળી તેમાં ગુજરાતી ભાષામાં કેટલાક કાયદાતો મળતા પણ નથી. જેથી કરીને આ પુસ્તક ધણી જ નજીવી કિંમતમાં અમુક્ય કામ બજાવે છે, તેમાં નિચે પ્રમાણે કાયદાઓ છે. વળી તેની પ્રશંસા પ્રજામાં ફેરી થઇ છે તે જાણવા માટે ફક્ત જુજ પ્રશંસા પત્રો આ નીચે છાપેલાં છે તેથી પુસ્તકની બોધપ્રિયતા તથા ઉપયોગીતા સહજ જાણવામાં આવશે.

મુંબઈથી ગવર્નમેન્ટના ઓરીઅન્ટલ ટ્રાન્સલેટર મે. ખાન-ખલાદુર સૈયદ સમસુદ્દીન સૈયદમીયાં કોદરી સાહેબ લખે છે કે:—(અંગ્રેજીનાં ભાષાંતર) તમારૂં પુસ્તક નામે કાયદાનો શિક્ષક ધણુંજ ઉપયોગી છે. મને બાળે છે કે તે બોધપ્રિય થઇ પડશે, તેની ગુજરાતી ભાષા પણ સારી અને સમજાય તેવી સરસ છે, અને તેમાં ધણા ઉપયોગી કાયદાઓનો સમાવેશ કરેલો છે.

મે. ડી. સી. કટ ડી. પી. કટ પછી હાલ અમદાવાદ મ્યુનીસીપાલિટીના ચીફ ઓફીસર સા. મે. રા. બા. નર્મ-દાસાંકર દેવસાંકર મહેતા બી. એ. લખે છે કે:—(અગ્રેજીમાં ઉપરથી) મી જેઠાલાલ કૃત કાવદાનો શિક્ષક એ નામનું પુસ્તક કે જેમાં કાવદાઓ અને રસોનો સમવેશ છે તે તમામ ખાતાના સર-કારી નોકરાને ધણુંજ ઉપયોગી છે તેમાં અત્યાર સુધીના સુધારા વધારા દાખલ કરેલા છે, તેના કાગળો ટાઇપો અને બાધણી વખા-ણવા લાયક છે. મને ખાત્રી છે કે આપણા હાલના જમાનાના ગુજ-રાતી બાળનારા બુદ્ધિશાળી વર્ગની તે લાંબા વખતની ખોટપુરી પાઠો.

અમદાવાદથી મે. લક્ષ્મીશંકર કે. દવે. ખારીસ્ટર એટ લૉ લખે છે કે:—કાવદાનો શિક્ષક એ નામનું પુસ્તક મેં વાંચ્યું છે. તમામ કાવદાઓનું યાન મેળવવાનું આ પુસ્તક ખાસ સાધન છે. તેમાં ફોન્ટારી રેવન્યુ તથા દિવાની મળી ૯૫ કાવદાનો સમગ્ર સેવી બાબામાં સમાવેશ કરી આ પુસ્તક બહાર પાડી લાંબા વખતની ખોટ મી જેઠાલાલે પૂરી પાડી છે તે માટે તેમને ધન્યવાદ થટે છે. દરેક માણસે હમેશાં તે પાસે રાખવુંજ જોઈએ.

મે. ડી. સી. કટ ડી. પી. કટ પછી હાલ સુરતના સી. ડી. માણજી મે. રા. બા. દુર્જેશ્વર નટવરજી ત્રિવેદી બી. એ. લખે છે કે:—કાવદાનો શિક્ષક એ નામનું પુસ્તક મેં વાંચ્યું. લખી બધાવવાને આનંદ થાય છે કે એ પુસ્તક બહાર પાડી આપે એક અપૂર્વ ભોલક હિતાર્થ ધર્મ બજાવ્યો છે, કાવદાના અજ્ઞાનને દૂર કરવાનું સરલ અને કિંમત ઉપર નજર રહેતાં સુલભ સાધન તો તમેજ પ્રથમ પુકું પાડ્યું છે. ખરી મહેનત, આગ્રહ અને ઉદાર બુદ્ધિથી કાવદાનો શિક્ષક એ નામથી જોળખાતું અમૃત તમે ધણીજ જીવ કિંમતે જનસમૂહની સેવા માટે રજુ કરી શક્યા છો તે માટે તમને ધન્યવાદ થટે છે. દરેક ઘેર તેનો અવતાર હોવો જોઈએ.

અમદાવાદ સરકારી વકીલ મે. હરીલાલ દેસાઈભાઈ દેસાઈ બી. એ. એલ. એલ. બી. લખે છે કે, 'કાવદાનો શિક્ષક' મેં તપાસી જોયો છે. આ એકીકરણ જાહેર પ્રજાને વ્યવહારમાં ધણું ઉપયોગી થશે. એવી મારી ખાત્રી છે. આવા પુસ્તકની ખોટ હતી તે તમે પૂરી પાડી છે. માટે તમને ધન્યવાદ થટે છે.

૩ તેમાં નીચે પ્રમાણે દેખ કાયદાઓનો સમા- વેશ કર્યો છે.

ફાજદારી વિષયને લગતા કાયદાઓ—૧ કીમીનલ પ્રોસી-
જર કોડ, (ફાજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો.)
ઇડિઅન પીનલ કોડ, (હિંદુસ્તાનનો ફાજદારી કાયદો.) માંડ
માણસના આશ્રય સ્થાન બાબતનો એક્ટ, ૪૮કાની શીક્ષા કરાવવા
બાબતનો એક્ટ, જુગારનો એક્ટ આફસ્ટ્રાડીશન એક્ટ (જુનેગારોને
સ્વાધિન કરવા બાબતનો એક્ટ.) મુબાઇનો આબકારી એક્ટ, અ-
શીલ બાબતનો એક્ટ, મીઠા બાબતનો એક્ટ, કારીગર અને મજૂર
બાબતનો એક્ટ, રેલ્વેનો એક્ટ, ફેક્ટરી એક્ટ, ટેલીગ્રાફ બાબતનો
એક્ટ (તારનો કાયદો), પોસ્ટ ઓફીસનો એક્ટ, પોસ્ટની રૂલ,
સેવીંગ્સ બેંકની રૂલ, જેરી જજીસી બાબતનો એક્ટ, રાજદ્રોહી સભા
અટકાવવા બાબતનો એક્ટ, નાટકના બેલ બાબતનો એક્ટ, નિષિ-
નિષેધ એક્ટ (જમીનમાંથી ધન જડે તે બાબતનો કાયદો), બોમ્બ
એક્ટ (બારી-ચનારા પદાર્થો બાબતનો એક્ટ), ડગા એક્ટ (દો-
રોના અતિક્રમણ બાબતનો એક્ટ). વિલેજ પોલીસ એક્ટ, ડિસ્ટ્રી-
ક્ટ પોલીસ એક્ટ. વિગેરે.

રેવન્યુ (મુલકી) તથા સરવર્ધના વિષયોને લગતા
કાયદાઓ—લેન્ડ રેવન્યુ કોડ (જમીન મહેસુલનો કાયદો), લેન્ડ
રેવન્યુ કોડ કા. ૨૧૩ ઉપર થયેલી રૂલ, લેન્ડ રેવન્યુ કોડ કા. ૨૧૪
ઉપર થયેલી રૂલ, રેકર્ડ્સ ઓફ રાઇટ્સ એક્ટ, રેકર્ડ્સ ઓફ રાઇટ્સ
એક્ટ, ઉપર થયેલી રૂલ, જમીન ઉપરનું લકનું પત્રક તૈયાર કરીને
રાખવા બાબતની સમજુતી, તાલુકાના નમુના, ગામના નમુના, આ-
મલતદારોની કોર્ટોનો એક્ટ, સર્કલ ઇન્સપેક્ટરોની રૂલ. માપણીની
સમજુતી, ઓરીજનલ તથા રીવીઝીન સરવેની રૂલો, વિગેરે.

દિવાની વિષયોને લગતા કાયદાઓ—સીવીલ પ્રોસીજર કોડ
(નવો) (દિવાની કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો), વાર-
સાનું સરટીફિકેટ લેવાનો એક્ટ, સગીરની જાત તથા મિલકતના
વાલી નીમવા બાબતનો એક્ટ, કોર્ટ ઓફ વૉર્ડ્સ એક્ટ, દક્ષિણ
રીલીફ એમીકલયર એક્ટ, (ખેડૂતનો કાયદો) સ્મોલકોઝ કોર્ટ
એક્ટ, વારસાનું સરટીફિકેટ આપવા બાબતનો એક્ટ, હિંદુ વિધ-

ચીના પુનર્લેખન બાબતનો એકટ, ગાંડા માણસની માલ મિલકતની સંભાળ કરવા બાબતનો એકટ, પારસી લોકોના લગ્ન તથા તલાક બાબતનો એકટ, વસિયતનામું કર્યા સિવાય મરનાર પારસીઓના વારસા બાબતનો એકટ, કોર્ટ શી એકટ, હિંદુસ્તાનનો પુરાવાનો એકટ, હિંદુસ્તાનનો ફોરટમાં સમ ખાવા બાબતનો એકટ, કરારનો એકટ, રજીસ્ટ્રેશન એકટ, (દસ્તાવેજ નોંધાવા બાબતનો એકટ), વહેચણું કરવા બાબતનો એકટ, ટાન્સર પ્રોપર્ટી એકટ (મીલકત તબદીલ કરી આપવા બાબતનો એકટ) યુરોપીઅન વેથનસી એકટ- સીવીલ કોર્ટનો એકટ, પ્રોબેટ તથા વહીવટ ચલાવવાની સનદો આપવા બાબતનો એકટ, નાદારીનો એકટ, મુદતો બાબતનો એકટ, વારસાનો એકટ, હિંદુલો, (હિંદુ ધર્મ શાસ્ત્ર) પુખ્ત ઉમરનો એકટ વારસાને કરજમાંથી છોડાવવા બાબતનો એકટ, મુસલમાની શરેહ (મુસલમાની ધર્મ શાસ્ત્રનો કાયદો) સફીલદારી વિષે, સફીલના હક્ક બાબત, સ્ટામ્પ એકટ વિગેરે.

પરચુરણ વિષયને લગતા કાયદાઓ—તગાવીનો એકટ સને ૧૮૮૩ નો ૧૯મો તગાવીનો એકટ સને ૧૮૮૪ નો ૧૨ મો લોકલ ૬-૭ બાબતનો એકટ, ઇનકમટેક્સ (આવક ઉપરના કર) બાબતનો એકટ મતાદાર, બાબતોનો એકટ, ગુજરાતના તાલુકદારો બાબતનો એકટ, બંદરો બાબતનો એકટ, વહાણો બાબતનો એકટ, નરવાનો એકટ, મ્યુની-સીપાલ એકટ, જમીન લેના બાબતનો એકટ. સુતરાઉ માલ ઉપર જકાત લેવાનો એકટ, જંગલી પક્ષી તથા શિકારના રક્ષણ બાબતનો એકટ, હિંદુસ્તાનનો ચલણી નાણાં બાબતનો એકટ, હિંદુસ્તાનનો તારીફનો એકટ, જંગમર્ગની કસ્ટમની ડ્યુટી લેવા બાબતનો એકટ, જંગલનો એકટ, વતન બાબતનો એકટ, ઇરીગેશન એકટ, સિતલા કાઢવા બાબતનો એકટ, જનાવર તરફ ધાતકીપણું અટકાવવા બાબતનો એકટ, સેનીટરી એકટ, છાપવાના પ્રેસો તથા વર્તમાનપત્રો અને બુકો નોંધવા બાબતનો એકટ, વર્તમાન પત્રનો એકટ, હથિઆર તથા મુલ સામગ્રી બાબતનો એકટ, ફટકાની શિક્ષા કરવા બાબતનો એકટ (નવો) વિગેરે વિગેરે.

ઉપર પ્રમાણે લગભગ તમામ કાયદાઓનો આ પુસ્તકમાં સમગ્ર તરીકે આપામાં સમાવેશ કર્યો છે. વળી તેના સંપાદકો.

હુણાવાડાના દિવાન મે. રા. બા. હરજીવિંદલાલ કારક-
દાસ કાંઠાવાળા લખે છે કે:—‘કાયદાનો શિક્ષક’ એ નામનું
પુસ્તક વચ્ચે જેતાં હાલના સુધરેલા જમાનાના વધતા જતા વ્યવ-
હારમાં હમેશના ઉપયોગમાં આવતા ફોજદારી, દિવાની અને મુલકી
કાયદાઓનો સમાવેશ કરી રચાયેલું પુસ્તક દરેક માણસોને પોત
પોતાના હકે તથા ફરજો સમજવામાં તેમજ પરીક્ષા આપવા જનાર
હમેદવારોને કાયદાનું જ્ઞાન મેળવવામાં ઉપયોગી થઈ પડશે એમ હું ધારું છું.

વડોદરાના માણ પોલીસ કમીશનર પણ હાલ સેન્સસ
સુપ્રીન્ટેન્ડેન્ટ મે. રા. બા. ગોવિંદલાલ હાથીલાલ દેસાઈ
બી. એ. એલ. એલ. બી. લખે છે કે:—કાયદાનો શિક્ષક
એ નામનું આપનું બનાવેલું પુસ્તક મેં વાંચ્યું, ગુજરાતી ભાષામાં આવા
કાયદા સંગ્રહની ખોટ હતી તે આ સંગ્રહથી સારી રીતે પુરી પડે
તેમ છે. સરકારી નોકરો, જમીનદારો વિગેરે સર્વને ઉપયોગી થાય
એવી માહિતીવાળા આ ગ્રંથનો બહોળો ફેલાવો થઈ આવે લીધેલી
મહેનતનો સારો બદલો મળશે એવી મને હમેદ છે.

તે સિવાય ઘણા સંજ્ઞનોના પણ આ પુસ્તકના સંબંધમાં અતિ
ઉત્તમ અભિપ્રાયો આવેલા છે.—પુસ્તકનો દરેક માણસ લાભ લેતેટલા
માટે તેની કિંમત ઘણા સંજ્ઞનોના કહેવાથી ઘણીજ થોડી રાખી
છે. જે મંગાવી ખાત્રી કરો. કિં. માત્ર રૂ. ૫) પોષ્ટ ૦-૭-૦
હવે જુજ કોપી સીલીક છે.

જેઠાલાલ દેવશંકર દવે.

મામલતદાર કાર્ટ. મુ. આણંદ. જી. ખેડા. (ગુજરાત.)

તેયાર થાય છે. અધ્યાત્મિક નોવેલ
શ્રેણી વખતમાં બહાર પડશે.

ચંદ્ર ચરિત્ર ભાગ ૧ લો.

આ પુસ્તક એક નોવેલ છે. નોવેલનો ઘણાખરા માણસને
જ્ઞાન હોય છે અને ધાર્મિક ગ્રંથો વાંચવાનો તેમને કંઠાળો હોય

છે તેથી આ જન્મમાં પોતાનું ખર્ચ કર્તવ્ય શું છે તેનાથી અજાણ રહી વ્યવહારમાં રમ્યા પમ્યા રહી સ્વછંદે વર્તી ધર્મબ્રષ્ટ થાય છે. અને તેથીજ આ પુસ્તકમાં નોવેલના રૂપમાં વેદાન્તના આધ્યાત્મિક વિષયો મહાપુરુષોના જીવન ચરિત્રો સહિત એવી રીતે દાખલ કરેલા છે કે જે વાંચવાથી દરેક માણસને અસર કરી તેને સુધારાના રસ્તા ઉપર લાવી પોતાના કર્તવ્ય તથા પ્રાપ્ત્યનું જ્ઞાન આપી ધર્મિષ્ઠ બનાવી અખંડ સુખની પ્રાપ્તિ કરાવે છે.

વળી પોતાની વ્યવહારિક તથા પરમાર્થિક ઉત્પત્તિ આજ જન્મમાં સર્વોત્તમ રીતે કેવી રીતે કરવી ? સ્વછંદે અને પ્રમાણિક જો વર્તવાથી કેવું કેવું દુઃખ પડે છે : તેમાંથી સ્વધર્મે વર્તવાનું જ્ઞાન કેવી રીતે થાય છે. અને તેનું ફળ કેવું મળે છે તેનો આજેહુજ ચિતાર આ પુસ્તકમાં આપવામાં આવ્યો છે. કે જે દરેક માણસના દષ્ટાંતરૂપ થઈ તેનો સત્વર સુધારો કરી શકશે. કી ૧-૮-૦ પણ અગાઉ થનાર આદ્ય પાસેથી માત્ર રૂ. ૧-૦-૦ નિચિતે રચેલા નામ નોંધાવો.

જેઠાલાલ ડી. દવે.

સુ. આણંદ. જી. ખેડા. (ગુજરાત.)

રૂ. ૨૫ ખર્ચતાં ન મળે તે પુસ્તક માત્ર રૂ. ૧-૮-૦ માંજ તૈયાર છે. બીજી આવૃત્તી ખપીજવા આવી છે. વહેલો તે વહેલો પાછળથી પસ્તાવું પડશે.

સરવૈ, રેવન્યુ અને ફોનદારી

કાયદાનું જી.ય.

આ પુસ્તકમાં હિંદીઅન પીનલકોડની કલમો, ક્રીમીનલ પ્રોસીજર કોડ, ડિમીકટ પોલીસ એક્ટ, વિલેજ પોલીસ એક્ટ, ડામા એક્ટ, લેન્ડ રેવન્યુ કોડ તે ઉપર થયેલી રૂલ, મામલતદાર કોર્ટ એક્ટ રેકર્ડ આંદ રામટસ એક્ટ, ગામના નમુના, તાલુકાના નમુના, સરવંધની રૂલ, સર્કલ ઇન્સ્પેક્ટરની રૂલ, અપીલુતો એક્ટ, આમકારી એક્ટ, મીઠાનો એક્ટ, વતન એક્ટ વિગેરે ૨૦ કાયદાઓનો સમાવેશ કર્યો છે. દરેક માણસે હાથેઆં પાસે રાખવા લાયક

અને ધણું જ ઉપયોગી છે. જેના સંબંધમાં સેક્રેટરી વિધાનનાં સર્ટીફિકેટ મળ્યાં છે. રેવન્યુ ડીપાર્ટમેન્ટની પરીક્ષા આપવા જનાર તલાટી તથા દરેક સરકારી નોકરાને તો ખાસ ઉપયોગી છે. રક્ત જીન સર્ટીફિકેટ વગેરે.

ફેરાર્કાંઠાના મે. ડી. આ. પોલીટીકલ એજન્ટ સાહેબ રા. બા. કેળવણી ગીરધરલાલ ત્રિવેદી લખે છે કે:-જેઠાલાલ દેવશંકર દવેએ તૈયાર કરેલા કામદાનો શિક્ષક તથા સરકારી રેવન્યુ અને ફોજદારી કામદાનું જીજ્ઞાસુ એ બંને પુસ્તક મેં જોયાં. તે બંને પુસ્તકો જેટલાં સરકારી નોકરીમાં આગળ વધવાની ઉમેદ રાખનારને અમત્યનાં છે; તેટલાંજ અગ્રેજી ભાષાથી અજ્ઞાન મુખત્યારોને તેમજ કોર્ટ સાથે નિરુપત ધરાવનારા જમીનદારો, ધીરધાર કરનાર અને શાહુકારો અને ખેડૂતોને પણ અગત્યનાં છે. જીન કિંમતમાં ઉપયોગી કામદાઓનો એવો મોટો સમુદાય જીનરાત્રી ભાષામાં બહાર પાડી મી. જેઠાલાલે પ્રજાની જે સેવા બજાવી છે, તે માટે તેમને ધન્યવાદ થટે છે.

મે. રા. બા. નમદાશંકર દેવશંકર મહેતા. બી. એ. ડી. સી. ડી. પોલીટીકલ એજન્ટ પદ્ય હાલ અમદાવાદ મ્યુનિસિપાલિટીના ચીફ એક્ઝીક્યુટિવ સાહેબ બહાદુર લખે છે કે:-આ પુસ્તકની બીજી આવૃત્તિ નીકળેલી જોઈ ધણો આનંદ થયો છે. અને આ પુસ્તકની ઉપયોગીતા હવે નિર્ણય રીતે સિદ્ધ થઈ ચુકી છે તેમાં સંદેહ નથી.

આ સિવાય ઘણા અભિપ્રાયો સ્થળ સંકાયથી આપી શક્યા નથી. પુસ્તકની કિંમત રૂ. ૧-૮-૦ પો. રૂ. ૦-૩-૦

જેઠાલાલ દેવશંકર દવે.

મામલતદાર કોર્ટ મુ. આણંદ. જિલ્લો ખેડા. (જીનરાત્રી)

વહેલો તેજ પહેલો ખપી જવા આવી છે.

વૈદ્ય યાને વૈદક. ભાગ ૧ લો.

આ પુસ્તક હાલમાંજ બહાર પડ્યું છે છતાં તે એકદમ યોગ્ય જ વખતમાં ખપી જવા આવ્યું છે તેજ તેની લોકપ્રિયતા અને ઉત્કૃષ્ટતા સિદ્ધ કરી બતાવે છે.

આ પુસ્તકમાં તમામ રાગ અને તેનાં આપણા આપવામાં

આવ્યા છે. આ આપણે અકસીર વનસ્પતિમાંથી શી રીતે બનાવવાં તે તમા કદ કદા કયા કયા રોગ મટાડે છે તે તથા કદા કદ વનસ્પતિની કવી રીતે બનાવવી તે દરેક સમજી શકે તે પ્રમાણે ગુજરાતી ભાષામાં ચરક, સુશ્રુત, વાગભટ જેવા મહાન ગ્રંથોમાંથી લખવામાં આવ્યું છે. તેમાં દરેક વનસ્પતિ અને તેના સંસ્કૃત, મરહી, હિંદુ-તાની અને ગુજરાતી નામો અને તેના ઉપયોગ તથા તેથી કયા રોગ મટે છે. તે આપવામાં આવ્યું છે. તમારે વંચ થવું હોય, જે તમારે ક્વાખાનાનાં બીજ ચુકવવાં ન હોય, તેમ ક્વાખાનું કાઢવું હોય તે આ પુસ્તક મંગાવો અને ખાત્રી કરો. આ પુસ્તકમાં આપેલી ક્વા વેછશો તો પણ હજારો કપિઆ કમાઇ શકશો કારણ આપેલી ક્વાઓ અકસિર છે. આ પુસ્તકનો દરેક માણસ ગુજ કિંમતમાં લાભ લઇ શકે તેટલા માટે તેની મહેનત અને ખર્ચ તથા કદ સામું ન જોતાં પુસ્તકની કિંમત માત્ર રૂ. ૦-૮-૦ પો. રૂ. ૦-૩-૦ દશ પુસ્તક સંગ્રહનાર પાસે માત્ર રૂ. ૪

તૈયાર થાય છે.

વૈદ યાને વૈદક. ભાગ ૨ જો.

તાકીદે નામ નોંધાવો-તેમાં પણ દરેક રોગ અને તેના ઉપાયો તથા દરેક ધાતુ તથા વિષનું શોધન કરી ભખો બનાવવાની રીત, તથા તેની બનતી માત્રાઓ, ગુટિકાઓ, અવલેહો તથા આસવો વિગેરે બનાવવાના પ્રયોગો આપવામાં આવ્યા છે. આ ગ્રંથ જરા વિસ્તારથી લખ્યો છે. કિંમત રૂ. ૦-૮-૦

સંવત ૧૯૬૮ ની સાલનું પંચાંગ તૈયાર છે. કી. રૂ. ૦-૧-૦ સામટાં લેનાર વેપારીને રૂ. ૪ ના નંગ ૧૦૦ મળશે. તેમાં બ્યોતિષ વિગેરેની પૂર્ણ માહિતી છે.

જેઠાલાલ ડી. દવે.

મામલતદાર કોર્ટ મુ. આશુદ. જી-ખેડ ગુજરાત.

દરેક માણસને ઉપયોગી.

કુઃખમાંથી બચાવનાર, ધંધો બતાવનાર અને વિદ્વાન તથા અવિશ્વવેશમાં બચાવનાર, વધી આજીવોને તે હજારો.

૬
 રૂપીઆ મેળવી આપનાર જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં નિપુણ
 અને વિક્ષાન બનાવનાર, તથા પ્રતિષ્ઠા વધરાવનાર.

ભવિષ્ય વેત્તા યાને ભવિષ્ય જાણવાની વિદ્યા.

નામનું પુસ્તક પહેલ વહેલુંજ બહાર પડ્યું છે તેની હપથો-
 ગીતા તો એટલી બધી થઈ ગઈ છે, કે તે ખપી જવા પણ આબું
 છે, અને હવે થોડીજ કોપી શીલીક છે માટે તાકીદે મંગાવી દ્યો કે
 પાછળથી પસ્તાવું પડે નહિ.

તમારે જૂન, ભવિષ્ય અને વર્તમાન કાળની હકીકત જાણવી
 હોય, બહોશ અને 'અગમ બાખનાર' ભવિષ્યવેત્તા બનવું હોય;
 કાળ દુકાળ, અનાજના ભાવ, વરસાદ વરસસે કે કેમ ? દરેક માણ-
 સની જીંદગીના સુખ દુઃખનો અહેવાલ, ક્યો ધધો કરવાથી ફાયદો
 થાય વિગેરે હકીકત આગળથી જાણતાં શીખવું હોય જ્યોતિષ
 શાસ્ત્ર, સામુદ્રિક શાસ્ત્ર, સ્વરોદય શાસ્ત્ર, અને રમણ શાસ્ત્રમાં નિપુણ
 બનવું હોય તોજ આ પુસ્તક મંગાવો.

આ પુસ્તકના ૪૦ પ્રકરણ છે અને તેમાં શું શું સમાવેશ કર્યો
 છે તે આ નિચે પ્રકરણવાર આપનામાં આબું છે જે વાંચી ખાત્રી
 કરશો.

ભવિષ્ય જાણવાની વિદ્યામાં શું શું આવે છે !

પ્રકરણ ૧ છું—ઉદ્દેશ—પ્રકરણ ૨ જી—સંવત્સર, સંવત,
 શક, રત્ન, અધિક માસ, ઉત્તરાયણ, દક્ષિણાયન માસ, પક્ષ, તિથિ,
 વાર, રાશી, ગ્રહ, નક્ષત્ર, યોગ, કરણ, અને ચંદ્ર, જોવાની રીત
 તથા નામ પાડવાની રીત. પ્રકરણ ૩ જી—ક્યાં ક્યાં કામ કઈ
 કઈ વખતે કરવાં કે જે મિલક થાય. વાર, વૃક્ષન, પંચક, ચૌમ કરણ,
 બદ્ધા, વિદિ, સિંહસ્થ વર્ષ, શુર શુક્રનો અરત, મોખડીયાં, રજ
 હોરાઓ, અને તેમાં કરવાનાં કામ, જગન તથા નવ પંચક જોવાની
 રીત તથા તેમાં કરવાનાં કામ પ્રકરણ ૪ જી—પરગામ જવા વિષે

મહુરત, ચંદ્રની દિશા, કાળની દિશા, વારશુળ યોગિનીની દિશા, પુરુષ તથા સ્ત્રીના ધાત, ચંદ્ર, શુક્રન અપશુક્રન, નક્ષત્ર શુળ, કાળ રાહુ અને તારા જોવાની રીત, પ્રકરણ ૫ સુ—અહોના કળ બાબત —એક નડતા દરેક અહો અને તેનું કળ, પ્રકરણ ૬ સુ—પનોતી બાબત, નાની મોટી પનોતી જોવાની રીત અને તેનું તથા તેના માયાનું કળ, પ્રકરણ ૭ સુ—અશુભ અહોનું દાન, પ્રકરણ ૮ સુ—દિન દશા જોવાની રીત અને તેનું કળ, પ્રકરણ ૯ સુ—મહા દશા જોવાની રીત અને મહા દશા તથા તેની અંતર દશા કેટકેટલા વર્ષની તથા તેનું કળ, પ્રકરણ ૧૦ સુ—મહુરત જોવાની રીત—નવાં વસ્ત્ર પહેરવાનું, દેવ પ્રતિષ્ઠા કરવાનું, ઘર બાંધવાનું, ખાતનું, મોભ મુકવાનું, બારણું મુકવાનું, વાસ્તુ કરવાનું, ઘરમાં પેસવાનું, વાવ કુવા બાંધવાનું, ખેડવા જવાનું, ઓપડ ખાવાનું, વેપાર કરવાનું, પશુ લેવા વેચવાનું, રત્નપ્રાપ્ત સ્ત્રીને સ્નાનનું, ગર્ભાધાનનું, સીમંતનું, સ્વાવકી સ્ત્રીને સ્નાન કરાવવાનું, બાળકનું નામ પાડવાનું, બાળકને પાર-ણમાં સ્વાડવાનું બાળકને અન્ન જમાડવાનું, બાધા ઉતારવાનું, વિધા બ્યાસ કરાવવાનું, અને જનોઇ દેવાનું મહુરત પ્રકરણ- ૧૧ સુ—લગ્ન મહુરત જોતી વખત નડતા દોષો તથા લગ્ન કુળી જોવાની રીત, સુર્ય બળ, ગુરુનું બળ, મિંદસ્થ વર્ષ, લગ્ન દોષ, રિક્તા તિથી સ્નિવાર પાત દોષ, યુતિ દોષ, વેધ વિચાર, યામિત્ર દોષ, દગ્ધા તિથી, અને લગ્ન કુળી જોવાની રીત; લગ્નનું મહુરત, પુનર્વિવાહ (ના-તર) કરવાનું મહુરત, દત્તક પુત્ર લેવાનું મહુરત, જેઠ માસમાં લગ્ન કરવા બાબત, સુર્ય તથા ગુરુના દોષ, મંગળના દોષ, અને કન્યાને સાસરે વળાવવાનું મહુરત. પ્રકરણ ૧૨ સુ—લહેણા દેણી; સારી લેણા દેણી સામી પ્રીત, મૃત્યુ અને પ્રીતિ પાશક. દિર્ઘાંશ. નવ પંચક, બારે રાક્ષીવાળાના આઠ વર્ગો ઉપરથી લેણાદેણી જોવાની રીત વણું જોવાની રીત, બારે રાક્ષીનાં બીજા નામ ઉપરથી લેણા દેણી જોવાની રીત, તારાબળ ચિન્હાર, નક્ષત્ર ઉપરથી જોવાની જોવાની રીત, જન્મ નક્ષત્ર ઉપરથી મણી જોવાની રીત, અને નક્ષત્ર ઉપરથી નાડી જોવાની રીત, તથા તે ઉપરથી લેણાદેણી જોવાની રીત. પ્રકરણ ૧૩ સુ—ચોરાચક્ષીચીજ મળશે કે કેમ તે જોવાની રીત તે નક્ષત્ર તથા લગ્ન ઉપરથી જોવાની રીત. પ્રકરણ ૧૪ સુ—

અમુક ધારણાં કામ ક્યારે સિદ્ધ થશે તે જોવાની રીત. પ્રકરણ ૧૫ મું—અમુક માસ, તિથી, વાર, નક્ષત્ર, રાત્રી ચંદ્ર અને લગ્નમાં જન્મ થયો હોય તો તે દરેકનું જુદું જુદું રાજ જોવાની રીત. પ્રકરણ ૧૬ મું—અહીં તથા રાશીઓ શુભા શુભ જોવાની રીત—દરેક અહીં કેટલી સુદત સુધી એક રાશીમાં રહે છે, કયો અહીં કયો દીશાનો સ્વામી છે. અહોના ગુણ શુભ તથા પાપઅહીં ઉદય અને અસ્તના અહો, અહની ગતિ, અહોના રૂપ, અહોના રંગ, રાશીઓના રંગ તથા આકાર, અહોનાં સ્વરૂપ, ઉચ્ચતિય તથા સ્વઅહીંઅહો જોવાની રીત, આ અહોની સ્વાભાવિક શત્રુતા તથા મિત્રતા જોવાની રીત અહોની મૈત્રી જોવાની રીત, મુળ ત્રીકાણું રાશીના અહો, અહોની દ્રષ્ટી જોવાની રીત. પ્રકરણ ૧૭ મું—જન્મ કુંડળી બનાવવાની રીત ચળાત કુંડળી બનાવવાની રીત, જન્મકુંડળીના દરેક ભાવમાં શું શું ફળ જોવામાં આવે છે, હોરા કુંડળી, દ્વંકાંશકુંડળી, સમમાંશકુંડળી, નવ માશકુંડળી, દ્વાદશાંશકુંડળી, અને ત્રિશાંશકુંડળી બનાવવાની રીત. પ્રકરણ ૧૮ મું—જન્મોત્તરીમાં આવતી કુંડળીઓ જોવાની રીત, જન્મ કુંડળી જોવાની રીત. ૧ લો ભાવ ૨ જો ભાવ અને એ રીતે બારે ભાવોમાં આવેલા અહોનાં રાશીનું, રાશીના સ્વામિ, અને અહોની દ્રષ્ટિનું ફળ. વિરતાર સહિત જોવાની રીત, પ્રકરણ ૧૯ મું—બારે ભાવોનું મિશ્રફળ, ભાગ્યોદય, દાંસપણું, બંધિખાનું, રોગ. સ્ત્રીનું સુખ, ભાષ જોવાનું સુખ, અને પુત્રનું સુખ જોવાની રીત, બારે ભાવનું સામાન્યફળ પ્રકરણ ૨૦ મું—બારે ભાવમાં આવેલા અહોની અહો ઉપરની દ્રષ્ટિનું ફળ જોવાની રીત. પ્રકરણ ૨૧ મું—સ્ત્રીઓની જન્મકુંડળી જોવાની રીત. પતિનું સુખ, પોતાનું સુખ, વિધવાપણું, સ્ત્રી કુંવારી રહેશે કે કેમ! વિષ કન્યા દાસવાણી, બ્યભિચારીણી થવા વિષે સ્વામિ ત્યાગ કરવા વિષે, કપટી રાગી અને પ્રવજ્ઞાયોગ બાબત. અત્યુ થવા વિષે અને સ્ત્રીનું સામાન્ય સુખ દુઃખ જોવાની રીત. પ્રકરણ ૨૨ મું—હોરાકુંડળી જોવાની રીત, પ્રકરણ ૨૩ મું—દ્વંકાંશકુંડળી જોવાની રીત. પ્રકરણ ૨૪ મું—સમમાંશકુંડળી જોવાની રીત, પ્રકરણ ૨૫ મું—નવમાંશકુંડળી જોવાની રીત. પ્રકરણ ૨૬ મું—દ્વાદશાંશકુંડળી જોવાની રીત. પ્રકરણ ૨૭ મું—ત્રિશાંશકુંડળી જોવાની રીત. પ્રકરણ ૨૮ મું—ઓ-

ધાતુ બાબત, ક્યાં રજો દર્શનમાં સ્ત્રી ગર્ભ ધારણ કરે તે બાબત,
 ગર્ભ રહ્યો છે કે નહિ તે બાબત, સ્ત્રી પુરુષના આયુષ્ય
 બાબત, રહેશે મર્ત્ય નાશ પામશે કે કેમ તે બાબત,
 માતા પિતા, કંકા, તથા માસીના યજ્ઞ બાબત, ગર્ભવતી સ્ત્રીને પુત્ર
 પુત્રી કે નપુંગક જન્મશે તે બાબત, એકથી વધારે બાળક જન્મે
 તે બાબત, બાળક હાથ પગ તથા માથા વગરનું જન્મે તે બાબત,
 બાળક પાંગળું, દીંગણું, મુગું, આંધળું અને વધારે અંગવાળું
 જન્મે તે બાબત. પ્રકરણ ૨૯ મું—જન્મ વખતે અંધારું હતું
 કે અજવાળું હતું તે બાબત, જન્મ વખત દાવો ક્યાં હતો, સૂતિકાનું બા-
 રણું કઈ દિશાએ હતું તે બાબત, સૂતિકાનું ધર નિહાનું તથા ઠેકાણું જોવા
 બાબત, ઉપસૂતિકા જોવા બાબત, જન્મ થવાના ઠેકાણાં બાબત, સાપથી
 વીંટળાયેલા બાળકનો જન્મ થવા બાબત, જન્મ વખતે પિતા ઘેર હતો
 કે નહિ તે બાબત બળિચારથી ઉત્પન્ન થયેલા બાળક બાબત, માતાએ
 લજ્જા દીધેલા બાળક બાબત, જન્મ પામનાર બાળકની સ્વરૂપ પ્રકૃતિ
 વિષે પ્રકરણ ૩૦ મું—રાજયોગ અને તેનું યજ્ઞ, રાજયોગનું યજ્ઞ
 ક્યારે મળે. પ્રકરણ ૩૧ મું—નાભસંયોગો અને તેનું યજ્ઞ પ્રકરણ
 ૩૨ મું—પ્રવળ્યા (વેરાગી થવાના) યોગો. પ્રકરણ ૩૩ મું—અંદ્ર-
 યોગ બાબત—સુતકાદિયોગો અને તેનું યજ્ઞ, પ્રકરણ ૩૪ મું—બાળ
 કના રીટ (મૃત્યુ) યોગ બાબત, રીટયે મર્યા બાળક ક્યારે મરણ
 પામે, રીટ ભંગ બાબત, પ્રકરણ ૩૫ મું—આયુષ્ય જોવા બાબત
 પ્રકરણ ૩૬ મું—નિર્ધાણ બાબત—મરણ ક્યારે ક્યાં, નિમિત્તે કેવી
 જગ્યાએ થશે તથા મરણ પછી કેવી ગતિ થશે તથા કેવા લોકમાંથી
 આ લોકમાં તેનો જન્મ થયો છે તે બાબત. પ્રકરણ ૩૭ મું—
 સામુદ્રિકશાસ્ત્ર—હાથ પગ નિગેરે અવધવો ઉપર આવેલી રેખાઓ
 નિગેરે ચિન્હો ઉપરથી દરેક પુરુષ તથા સ્ત્રીનું અવિષ્ણનું સુખ, દુઃખ
 તથા આયુષ્ય જોવા બાબત પ્રકરણ ૩૮ મું—વરસાદ કેવો થશે તે
 જોવા બાબત, અનાજના ભાવ અમુક વરસે અમુક માસમાં કેવા
 રહેશે તે બાબત, સુકાળ પડશે કે દુકાળ પડશે તે જોવા બાબત.
 પ્રકરણ ૩૯ મું—સ્વરોચ્ચ શાસ્ત્ર પ્રમાણે નાસિકાના સ્પર્શ ઉપ-
 રથી જુત, ભરિષ્ય અને વર્તમાનકાળની હકીકત બાણવા વિષે
 પ્રકરણ ૪૦ મું—રમણશાસ્ત્ર ઉપરથી મળેલા જોવાની રીત ૧ સારી

ધારેલી ઇચ્છા પુરી થશે કે કેમ ? અમુક કામમાં જશ મળશે કે કેમ ? અમુક ઘેઘામાં લાભ થશે કે કેમ ? પરદેશ જવામાં ફાયદો થશે કે કેમ ? પરદેશ ગયેલો માણસ પાછો આવશે કે કેમ ? અમુક માણસની ચોરીએ ગયેલી કે ખોવાઈ ગયેલી નિલકત પાછી મળશે કે કેમ ? પોતાનો મિત્ર કે ભાગીદાર પોતાની સાથે પ્રમાણિકપણે વર્તશે કે કેમ ? મુસાફરી કરવી પડશે કે કેમ ? અમુક માણસ અમુક માણસને આહે છે કે કેમ ? અમુક માણસનું અમુક સ્ત્રી સાથે અથવા અમુક સ્ત્રીનું અમુક પુરુષ સાથે લગ્ન કરવાથી સફળ થશે કે કેમ ? અમુક સ્ત્રીને અથવા પુરુષને કયા પ્રકારનો વર અથવા સ્ત્રી મળશે ? અમુક સ્ત્રીને છોકરો થશે કે છોકરી ? અમુક રોગી માણસને મટશે કે કેમ ? અમુક માણસ કેદમાંથી છુટશે કે કેમ ? આજરોજ અમુક માણસને લાભ થશે કે કેમ ? અમુક માણસને આવેલા સ્વપ્નનું શું ફળ મળશે ? આરીતે સોળ પ્રશ્નોના રમણશાસ્ત્ર આધારે જવાબ જોવાની રીત. આ જવાબ હમેશાં ખરાબ પડે છે.

આ પુસ્તકનો દરેક માણસ લાભ લે તેટલા માટે પુસ્તકના કદ, કાગળ, બાઇન્ડીંગ અને પુસ્તક બનાવવામાં થયેલી તન, મન અને ધનની મહેનત તથા ખર્ચ સામું ન જોતાં માત્ર હિંમત રૂ. ૨-૦-૦ રાખી છે પો. ૦-૩-૦ ગ્રુદ્. પાકું સાનેરી પુદ્. જાડા ગ્લેજ ટાળ.

જેડાલાલ દેવશંકર દવે.

કે મામલતદાર કોર્ટ- મુ. આણંદ. જી. ખેડા. ગુજરાત.

મફત

મફત

મફત.

દવે પ્રધર્સની કંપની.

દવે ઔપધાલય મુ. આણંદ સ્ટેશન.

આ કંપનીમાં બનતી નિયેના જગપ્રસિદ્ધ દવાઓનો ઉપયોગ કરો. તે દવાઓ વનસ્પતિની બનાવેલી છે એટલુંજ નહિ પણ અજ-માયશ કરેલી અને ધણીજ ખાત્રીથી દરેક રોગ જડમૂળથી મટાડે છે એવી જરૂરી આપવામાં આવે છે. તેનો જાબ હજારો માણસો લે છે એજ તેની સર્વોત્કૃષ્ટતા છે એકમહાત્માની પ્રસાદીરૂપ છે. અજમાયશ કરવા મંજાવનારને ઓછી હિંમતમાં મળશે.

સર્વ વ્યાધિહર શુટિકાં.

આ એકલીજ દવા ધણા ખરા તમામ રોગો મટાડે છે તે દવાથી તમામ પ્રકારના તાવ મટે છે, સર્વ પ્રકારના કોઢ મટે છે, વિસફોટક, રસાયનનું કુટી નીકળવું, અનાજ ખવાય નહિ અને ખામતો પચે નહિ. પાંદુરોગ, કફ, આમડી, લોહી અને માંસમાં બિગાડ કરી આમડીનો રંગ પીળો અગર ધોળો થઈ જવો, શરીર તેજહિન ધોળું થવું, વિષ વિગેરે ધાતુનું નળણી પડી જવું, લોહી મેઢ અને ઓજા ઓછો થઈ જવો, બોલતાં શ્વાસ ચઢે, અન્ન ખાવા ઉપર અરચી થવી, ચકરી આવવી, દમ ચઢવો, શ્વાસ, કાસ અને ઉધરસ થવી, શ્વાસ જે વખત બહાર નીકળે તે વખતે પુટેલા કાંસાના જેવા બોખરો અવાજ નીકળવો. શ્વાસોશ્વામનો માર્ગ બંધ થવો. ભગન્દર થવું, હરસ, મસા, ચાંદી, પથરી. પેશાબ બંધ થવો, શુભરોગ, પેટમાં ગાંઠ થવી, ઝાડો કમજ થવો. પેટ ભરેલું ડાડુળ થવું, શરીરનું અશક્ત થવું, પેટનું ચઢવું, આંતરડામાં તથા પેટમાં ધુર ધુર અવાજ થવો, ઝાડા પેશાબનું બંધ થવું, ગલગન્દરોગ થવો, કે જે ખભે. ગર્દન ઉપર કે ગળા ઉપર બોર જેની ઝાઢો થાય છે તે, કંઠમાળ, ગંડમાળા, પ્રણ, પાઠુ. ગુમકું, ખર્જવું, ચાલવાની શક્તિ રહે નહિ, દિવસે દિવસે શરીર સુકાઈ જવું, જઠરાગ્નિનું મન્દ પડવું, શરીરે સોજા ચડવા, ઝાડો થાય નહિ અને ઝાડાવાટે બળત્રા થાય, આંખે અંધારા આવવાં, શરીરનું થાકી જવું. વાધુટ થાય નહિ, ગભરામણ થવી, ઉદર રોગ, જલ્દંદર, પેટમાં બરોળની ગાંઠ વધવી, ડાબી બાજુનું પેટ વધવું, જીર્ણતાવ રહેવો, મૂત્ર કમ્બરોગ, મૂત્રના માર્ગમાં રહી રહીને પરાણે પેશાબ આવતો તથા તેમાં પીડા થવી, મેઢ પ્રમેહ, (પરમીયો) ક્ષય વિદાહપિત્તરોગ, શરીરની અંદર તથા બહાર બળત્રા (લાલ) થવી, તાવ રોગ શરીરની અંદરની નસો ફીલી થઈ જવી, વાયુનું કોપામમાન થવું, સર્વ અંગોમાં સણકા વિગેરે નાના પ્રકારના રોગ ઉત્પન્ન થવા, અને પડખામાં શ્વળાં આવવા, આંખના તમામ પ્રકારના રોગ થવા, આખ્યાન વાત રોગ, પેટને પુલાવી પેટમાં ગડબડાટ કરી પીડા થવી, વાંસામાં, પડખામાં, છાતીમાં, સાથળમાં કુડમાં અને પેટમાં ચનારી વાની પીડા, સંધિવા, શરીરમાં ઉઠતાં શ્વળો, શરીરના કોષપણુ ભાગ ઉપર સોજો આવી તેમાં કલતર થવું, ઉરોગ, સાથળના રોગ,

હસ્તમ્બ વાત રોગ, સાથળને જડ બનાવી પગમાં કસત
કરી રે હાટ થાય, ઉબકો આવવો સ્ત્રીના પ્રદર તથા આર્તવદોષ, અને
વિવિધાતુગતના તમામ રોગ વિગેરે તમામરોગો મટાડી ધોળા વાળ
કરી વૃદ્ધને યુવાન બનાવી વિર્યની વૃદ્ધિ કરી ખર પુરુષાતન
છે. ઉપરના તમામ રોગને માટે ફક્ત અમારી સર્વ વ્યાધિહર ગુટિકા
વધારો તે રોગથી નિવૃત્ત થાવ. સાળ માણસે આ દવાનું સેવ
કરવાથી તેને રોગ કદી પળુ થતો નથી.

દરેક માણસે હંમેશાં તેને પોતાની પાસે રાખવીજ જોઈએ
એવો વિદ્વાનોનો અભિપ્રાય છે.

તેનો દરેક માણસ લાભ લઈ શકે તેટલા માટે તેની કિંમત
૧ ડબ્બીના રૂ. ૩-૦-૦

સંજીવનિય ગુટિકા—અજીર્ણ, વાયુનો ગોળો ચઢવો કાસેરા
સત્તિપાત અને સાપનું ઝેર મટાડેછેકીં. ૧-૦-૦

પ્રદર વિનાશક ગુટિકા—સ્ત્રીઓના રક્ત પ્રદરએકજ ડબ્બીથી
મટે છે કી. ડબ્બી ૧ નો રૂ. ૧-૦-૦

સંધિવાત નિવારણ ગુટિકા—મંધિવા, પક્ષધાત તેમજ વાના
તમામ રોગ એકજ ડબ્બીથી મટે છે. કી. રૂ. ૧-૦-૦

સંગ્રહણિ નિવારણ ગુટિકા—સંગ્રહણી, ઝાડો, મરડો અને
અતિસાર તુરતજ મટે છે રૂ. ૧)

સર્વજન્ય વિનાશક ગુટિકા—તમામ જાતના તાવનો કટો જીર
છે એકજ દિવસમાં શાયદો. કી. રૂ. ૧-૦-૦

આધિર્ય નિવારણ તેલ—ખેરા માણસોના આશિર્વાદ એકજ
ખાટલીથી ખેરાપણું મટે છે કી. ખા. ૧ નો રૂ. ૧-૦-૦

વિષ્ફોટક નિવારણ ગુટિકા—વિષ્ફોટકને માટે તુરત લખો.
એકજ ડબ્બીથી વિષ્ફોટક તથા પત્ત જેવા બચકર રોગ મટે છે.
કી રૂ. ૧-૦-૦

વંન્ધ્યા રોગ નિવારણ ગુટિકા—વંન્ધ્યા સ્ત્રીઓના હજારો
આશિર્વાદ એજ તેની ખાત્રી. વંન્ધ્યા સ્ત્રી કે જેને પ્રજા થતી નથી
તેને આ દવા આપવાથી પ્રજા થયા સિવાય રહેતીજ નથી કી ડબ્બી
૧ નો રૂ. ૪-૦-૦ તેથી યોની રોગ, પક્ષાધાત અને વાના રોગ
પણ મટશે.

ત્રિદોષ નિવાર ગુટિકા—આ દવાથી બમંકર ત્રિદોષ ઉપર
તે મટે છે કો ૩ ૧-૦-૦

અમૃત પાન—આ દવાથી તમામ તાવ, ચાંદી હિતવા, હરસ,
રોગ, વિષ્ણુટક, હાદર, ખરજવું કાદ, ખોસ, લુપ્પસ, નમળાણ,
મી, દમ, પ્રમેહ, ધાતુક્ષય, પ્રદર, રક્તશ્રાવ, સનિવા, પક્ષાધાતુ,
રૂચી મટાડી ધાતુ પુષ્ટ કરી શરીર પહેલવાન અને બળવાન બનાવે
૩. ૩. ૧)

દવેનું સારસા પરિલા—ગરમીના તમામ રોગ મટાડી લોહીની
ગુદિ કરે છે. આ. ૧ ની ૩. ૧)

નેત્રકલ નિવારણ અંજન—આ અંજન આંજવાથી આંખમાંનું
કુલ તથા છારી મટે છે ૩. ૧)

સ્વર્ણનિષ નિવારણ અંજન આ દવા આંખમાં આંજવાથી
સાપનું ઝેર કતરી જાય છે. ૩. ૧)

સુતિકા રોગ નિવારણ ગુટિકા—સુવાવડ પછી સ્ત્રીઓને સુવા-
રોગ થાય છે તે આ દવાથી તુરત મટે છે ડબ્બી ૧ ની કો. ૩. ૧-૦-૦

હામરસ ગુટિકા—આ દવા કે જે નાળુક સ્ત્રીઓને વારવાર
ગર્ભ રહેવાથી શરીરનો બાધો અશક્ત થઈ જાય છે અને તેથી
ગર્ભપાત જેવા મહા બમંકર દુઃખ તથા શરીરને મરણી દુષ્પ
પીડા આપે છે નધીને માટે બતાવી છે. આ દવાનું સેવન કરવાથી
પોતાના ધણી સાથે સંયોગ થતો છતાં પણ ગર્ભજ રહેતો નથી.
અને તેથી પોતાનું નાળુક શરીર મજબુત રાખી શકે કો ૩,
૫-૫જી અજમાવશ કરવા મંઝાવનારને એકજ ડબ્બોનો માત્ર ૩.
૨-૦-૦ એકજ ડબ્બીથી ગર્ભ રહેતો નથી.

દ્રાક્ષાસવ—આ દવાથી બમંકર ક્ષય, દમ, શ્વાસ અને મલરોગ
મટે છે તથા તેનું સેવન કરનારને ઘણુંજ બળવાન બનાવી વિર્યની
વૃદ્ધિ કરે છે. કો ૧ આ. નો ૩ ૧-૦-૦

દરેક ગામેગામ એજન્ટ જોષએ છીએ. પુણ્ડળ કમીશન પત્ર
માટે દીકીટ ખીડવી.

દવે અધર્સ દવે ઔષધાલય.

મુ. આણંદ રોશન.—અ. ખેડા-શુજરાત.

